

Sophie Marie Victoria

1862-1930

Dotter till Friedrich I av Baden och hans hustru Louise av Preussen, som var dotter till kejsare Wilhelm I och vars farmorsfar var Gustav IV av Sverige.

Barn- och ungdomsåren

Uppväxt på slottet i Baden-Baden, Karlsruhe, Tyskland.

Victoria drillades hårt i preussisk anda och var mycket språkbegåvad. På mindre än ett år lärde hon sig t.ex. klanderfri svenska efter förlovningen med kronprins Gustaf av Sverige.

Victoria fick undervisning i konsthistoria och teater. Hon tog pianolektioner och utvecklades i vuxen ålder till en virtuos på instrumentet. Studerade också teckning, akvarellmålning och skulptur.

Victoria intresserade sig tidigt också för tekniska och militära frågor. Hon lärde sig tidigt att fotografera i tonåren, men visade också stort engagemang i sociala frågor. Victoria var sedan ungdomsåren en skicklig ryttare och gillade hundar.

Hon konfirmerades 1878 och var förälskad i den ryske storfursten Nikolaj, kusin till tsaren, men denne sa nej till kusinbröllop. Victorias mor Louise ville att hon skulle gifta sig med den tyske arvprinsen Vilhelm, men det sa rikskanslern Bismarck nej till, också av kusinskäl. 1879 stötte Victoria på den svenske kronprinsen Gustaf i Strassburg i samband med den tyska höstmanövern och denne besökte därefter

Victoria (Viktoria)	
	
Drottning Victoria, porträtt av Viktor Roikjer från 1928.	
Sveriges drottning	
Regeringstid	8 december 1907–4 april 1930 (22 år och 117 dagar)
Kröning	Ej krönt
Företrädare	Sofia
Efterträdare	Louise
Gemål	Gustaf V
Barn	Gustaf VI Adolf Wilhelm Erik
Ätt	Zähringen
Far	Fredrik I av Baden
Mor	Louise av Preussen
Född	7 augusti 1862 Karlsruhe i Baden
Död	4 april 1930 (67 år och 240 dagar) Rom i Italien
Begravd	12 april 1930 Riddarholmskyrkan i Stockholm

Baden-Baden som storhertigfamiljens gäst.

Kronprinsessan

Frågan om kronprins Gustafs giftermål hade sysselsatt hans föräldrar från slutet av 1870-talet. Kung Oscar ansåg det lämpligt att närmare knyta banden till Tyskland och att en tysk prinsessa då vore lämplig, till exempel den tyske kronprinsens dotter Charlotte av Preussen. I den svenska pressen spekulerades det om ett giftermål med prinsessan Viktoria av Hessen-Darmstadt. Drottning Sophia ville att man även skulle överväga det brittiska kungahuset och kronprins Gustaf träffade drottning Viktorias yngsta dotter Beatrice av Storbritannien utan att det uppväckte något intresse.

Gustaf förälskade sig istället i Victoria, som han träffade på bröllopet mellan prins Vilhelm och Auguste Viktoria av Schleswig-Holstein i februari 1881. Victorias bror Fredrik bad Gustaf att stanna hos dem som gäst några dagar och efter en vecka bad han om Victorias hand.

De gifte sig i slottskapellet i Karlsruhe i september 1881. Den franskättade Bernadottesläkten fick svenska rötter. Victoria kallades "Vasabruden" och blev en succé för det svenska kungahuset.

Hon födde sonen Gustaf Adolf 1882, Wilhelm 1884 och Erik 1889. Minstingen Erik var sjuklig, led av epilepsi och hade en utvecklingsstörning. Han dog i Spanska sjukan 1918, endast 29 år gammal.

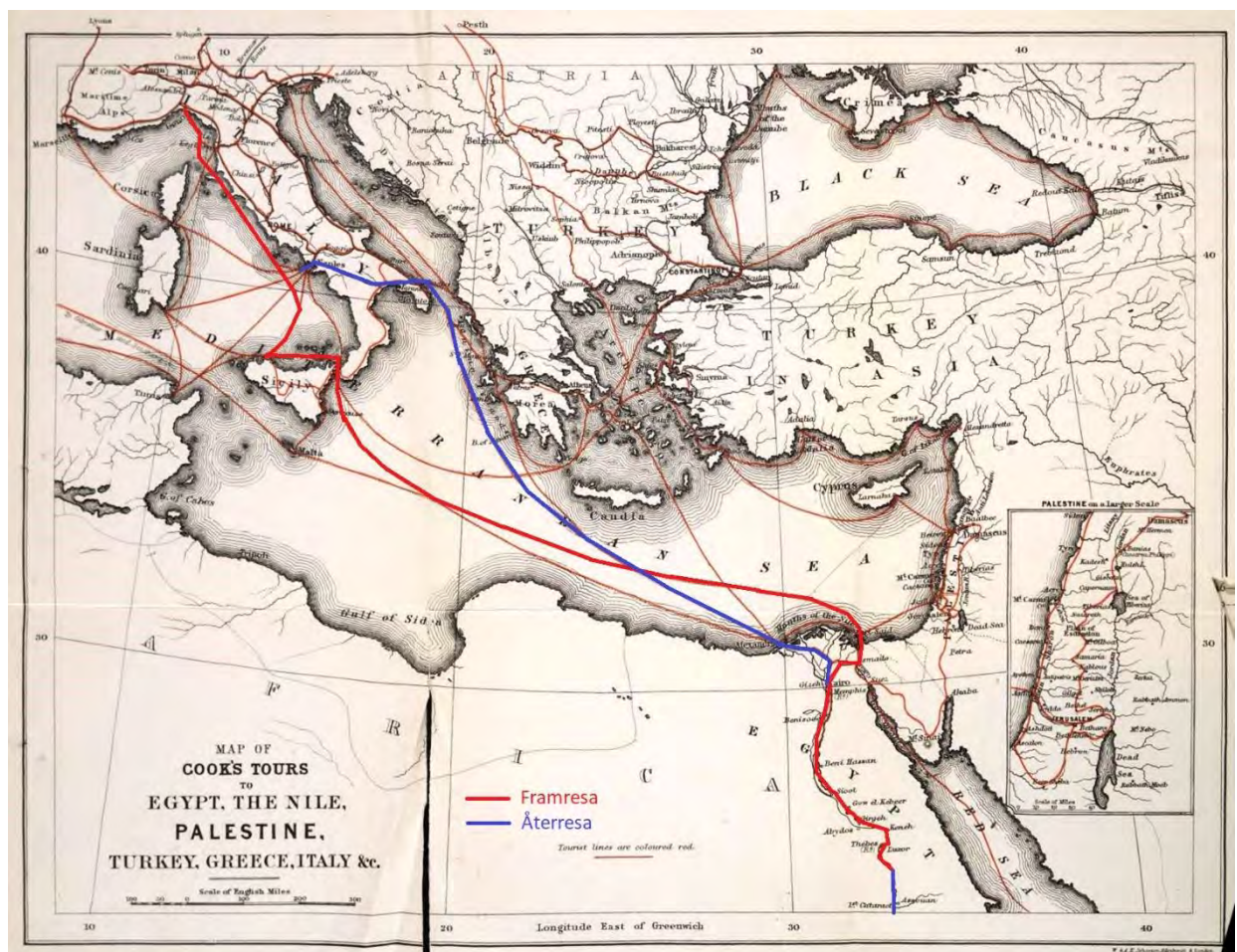
De tre graviditeterna stärkte inte Victorias redan innan svaga hälsa. Hon drabbades av lungsäcksinflammation som hon aldrig riktigt återhämtade sig ifrån. Hon plågades ofta av sina luftrör och lungor. Det svenska klimatet passade henne illa och hon kom att söka sig till torrare och varmare trakter. Hon gillade inte Stockholms slott, utan längtade ständigt till Tullgarn eller Medelhavet.

Victoria byggde sitt liv och sin gärning på gudstro och pliktmedvetenhet. Traditionsbundenhet, auktoritetslydnad, filantropi och allmänbildning var hennes signum.

Hennes estetiska lyhördhet, som bland annat kunde ses i hennes ateljé, stod i skarp kontrast till hennes i övrigt orubbliga och kompromisslösa livssyn.

Victorias ateljé inrättades på Stockholms slott 1886 och då vaknade intresset för fotografering på allvar. Till att börja med tränade hon genom att ta familjebilder, men blev snart en riktigt duktig amatörfotograf. Svärfar Oscar II stödde hennes konstnärliga ambitioner.

Victoria var intresserad av nyheter och köpte flera olika kameror i slutet av 1880-talet. Däribland en Kodak No. 4 Junior för 48 bilder på filmrulle i format 10x13 cm. Kr 185:- inklusive väska, vilket motsvarade en jordbruksarbetares kontanta årslön då.

Kronprinsparets resa till Norge 1887 innebar god träning för Victorias fotoreportagestil och två år senare väckte Orientalistkongressen i

Stockholm hennes intresse för att resa till Egypten. Läkarna biföll hennes önskemål, liksom maken Gustaf och i november 1890 anlände de med följe till Port Said. Mottagandet blev storslaget med Khediven och hans bror Hussein Pascha, den svenske generalkonsuln i Alexandria-Carlo Landberg, den brittiske generalkonsuln Sir Evelyn Baring och general Sir James Dormer.

Inkvartering på Mena House vid de stora pyramiderna. Victorias sällskapsdam och allt i allo var Hedda de la Gardie och i mörkrumstältet jobbade hon ofta med Gustafs förtrogne, baron Blixen-Finecke. Efter ett par månader där begav de sig med tåg till Nilen och embarkerade flodbåten "Nous ed Douniah", som drogs av en Thomas Cook-ångare uppför floden.

Victoria var nyfiken och ville se "allt" vid deras strandhugg. Handkamerorna användes flitigt och hon tog flera tusen bilder sammanlagt. Ibland i 40°C hetta med stor kamera på stativ. De tog sig förbi Assuan vid den första katarakten och vände i Wedi Halfa vid den andra.

Efter tre månader på Nilen var de tillbaka och kung Oscar hade hunnit bli irriterad över kostnaderna som denna resa innebar för kungahuset, men Victorias pappa, storhertigen av Baden, gick in som delfinansiär och gjöt på så sätt olja på vågorna.

Victoria hade, förutom de antika bergstemplerna och statyerna, även dokumenterat de olika folkstammarnas vardagsliv, vilket var ovanligt vid den tiden. Bilder och text från Egyptenresan sammanställdes senare i den rikt illustrerade boken "Vom Nil", som hon tillägnade sina föräldrar (finansiärerna).

Kronprinsparet åkte hem via Alexandria med den österrikiska ångaren "Thalia", som tog dem till Brindisi i Italien. Där mottogs de av den svensk-norske ministern för Italien, Carl Bildt.

Gustaf var svartsjuk på baron Gustaf von Blixen, som misstänktes för att inte enbart varit Victorias fotoassistent, utan också behjälplig på ett mer intimt område, som orsakat en äktenskaplig kris. Gustaf hade dessutom kallats hem av en irriterad fader/kung, som behövde hjälp

med de upproriska norrmännen. Han tog således von Blixen med sig och återvände till Stockholm.

Victoria och Hedda med övriga sällskapet fortsatte med tåg tvärs över landet till staden Sorrento, söder om Neapel, där de inkvarterade sig på "Hotell Victoria" på udden "Punta della Campanella". De kände sig dock snart uttråkade och planerade ett besök på den vackra ön Capri strax utanför.

På något sätt hade kungahusets gode vän Axel Munthe uppmärksammats på detta och anlände till ön från Rom, där han hade sin praktik invid "*Scalinata della Santissima Trinità dei Monti*" (spanska trappan).

Detta första möte mellan Victoria och Axel blev inledningen till en livslång relation, först som patient och läkare, men med tiden utvecklades bekantskapen till något man kanske kan beteckna som ett psykosexuellt omhändertagande.

Victoria och Axel delade många intressen, inte minst det om fotograferingen. Axel hade blivit en framgångsrik amatörfotograf med sin Kodakkamera redan 1889.

Victoria och Hedda fortsatte återfärden via Rom och Milano för att nå Karlsruhe på andra sidan Alperna på våren 1891.

Egyptenresan var slut, men Victoria stannade bara hemma i Sverige under sommaren. I oktober reste hon på läkarinrådan till Egypten på nytt. Denna gång utan maken och fotoassistenten. Endast husläkaren Karl Lundberg var den samme i det nya resällskapet.

Hedda hade ersatts av Augusta Alströmer, kallad "Gusten". Hon kom att föra resdagboken.

Resvägen blev den samma som året innan, men uppvaktningen blygsammare och resan hade en mer stillsam, privat karaktär till gagn för Victorias hälsa.

Hon förde endast handkamera denna gång, men tog ändå 700 bilder av stadsvyer och folkliv.

Fokus låg istället på akvarellmålningen under ledning av professorn vid

konstskolan i Karlsruhe, Hermann Krabbes, som anlätts av storfurstparet. Han medföljde och vägledde kronprinsessan under resan.

Emellertid irriterades Victoria av den ökande turistströmmen i staden Luxor under jul- och nyårshelgen 1891-92. Thomas Cook & Son hade många olika båtar på Nilen och Gusten rapporterade bland annat hem till drottning Sofia, om "myrhorderna". Victoria kallade sin svärmor för "high quarters" mycket beroende på hennes informations hunger.

Populariteten hos folket hemma sjönk under de här åren då Victoria bara var hemma några sommarmånader. Man tyckte att hon borde varit vid Gustafs sida, åtminstone vid besöket hos kejsarinnan av Ryssland 1892.

Hovfotografen Gösta Florman tog hand om utvalda bilder från resorna till Egypten och ordnade en utställning på Nationalmuseum. En förlaga till Victoriamuseet för egyptiska fornsaker, som egyptologen Karl Piehl grundade 1895. Senare omdöpt till "Gustavianum".

Axel Munthe utsågs till Victorias läkare i Italien och livmedikus 1903. Hon betraktade Italien som sitt tredje hemland och vistades där den mesta av tiden i slutet av 1890-talet.

Kronprinsparet levde inte längre tillsammans utan Axel var Victorias förtrogne som hon delade allt med.

Axel köpte en fastighet av en snickare i Anacapri 1895 och ett förfallet kapell intill. Han omvandlade detta till det internationellt berömda "Villa San Michele" och många av de högt uppsatta kvinnorna i Europa sökte sig till hans praktik där. 1899 besökte t.ex. kronprinsessan Stephanie av Belgien honom tillsammans med Victoria.

Intresset för byggnation och arkitektur var stort hos kronprinsessan och delades med Munthe, både i projekt på Capri och i Sverige.

Victoria var så förtjust i Capri att hon så småningom köpte en egen villa på ön – Casa Caprile färdigrenoverad 1907. 1903 började hon dessutom att uppföra slottsvillan Solliden på Öland, med benägen hjälp av Axel och arkitekten Torben Grut. Villa San Michele var

förebilden. Inflyttningsklart 1906.

Drottningen

Oscar II avled 1907 och Gustaf V besteg tronen. Victoria blev nu Sveriges drottning. Hon fortsatte dock att varje år fram till 1914 vistas på Capri, i Rom eller i Venedig. Första Världskriget bröt ut och förändrade livsvillkoren för miljoner européer, inklusive kontinentens furstehus.

Drottningens tid fylldes nu av emottagna och avgivna statsbesök och andra officiella plikter. Bland annat besökte kung Edvard VII av Storbritannien, drottning Alexandra och deras dotter prinsessan Victoria av England, Sverige den 27 april. Själv reste hon med sin make till bland annat London, Paris, Berlin och Wien. Kjesar Wilhelm II utnämnde henne till hedersöverste i Das Stettiner Füsilier-Regiment. Detta regemente hade före 1815 varit svenskt, och förlagt till Svenska Pommern under namnet Drottningens livregemente till fot.

Victoria tonade ner sin fotografiska verksamhet som drottning till mer privat karaktär med familjebilder, men bibehöll den höga kvaliteten i sina alster. I varje fall så länge synen stod henne bi. Hon hade drabbats av ögonproblem genom en inflammation i vänster öga, som tvingade henne att bära mörka glasögon utomhus. Skadan var kronisk och läkarna stod handfallna. Även Munthe drabbades och fick till slut emaljöga på höger sida.

Victorias stora intresse av fotokonsten smittade av sig till flera i kungahuset. Prinsarna Gustaf Adolf och Wilhelm samt prinsessan Margareta, men särskilt Wilhelms son Lennart Bernadotte var hängivna amatörfotografer. Lennart startade tidskriften FOTO 1939 och donerade sin farmors fotografiska kvarlåtenskap till Tekniska museet i Stockholm 1950.

1913 skiljde sig prins Wilhelm från sin ryska storfurstinna Maria Pavlovna och drottning Victoria tog hand om deras 4-åriga son Lennart, som fick flytta till Stockholms slott och underkasta sig farmors

stränga regemente.

Annars uppehöll de sig mer gärna på Tullgarn, men framförallt Öland blev tillflyktsorten i Sverige för att hämta kraft och inspiration, när hälsan vacklade i det stränga nordiska klimatet.

De många officiella besöken tog på krafterna. År 1913 tog kungaparet till exempel emot statsbesök av kung Viktor Emanuel III av Italien och drottning Elena. Så länge hon orkade deltog hon också ofta i informella överläggningar med representanter för den svenska partipolitiken. Särskilt Arvid Lindman hade en tät kontakt, bland annat brevledes, med henne.

Hösten 1928 kom hon till Rom och stannade där till juni 1929, när hon reste till slottet Mainau, som hon nu hade ärvt efter sin avlidne bror. Enligt Munthe var en förutsättning för hennes hälsa att den kungliga familjen lämnade henne i fred, särskilt kungen, kronprinsen och prins Wilhelm. Efter vintern 1929 blev hon allt svagare och drabbades återkommande av andnöd och kärilkramp. Hon kunde inte längre skriva sina brev själv.

Drottning Victoria avled i Rom den 4 april 1930. Dödsbädden stod i Villa Svezia, som hon köpt några år tidigare. Här insjuknade hon och endast Axel Munthe hade tillträde till sjukbädden.

Maken Gustaf och sönerna Gustaf Adolf och Wilhelm, liksom Munthe var närvarande och tog farväl av henne. (omtvistat) Hon begravdes i Riddarholmskyrkan i Stockholm.

Hon hade förberett allt väl. All brevväxling med maken Gustaf och andra papper hade redan bränts på Tullgarn. Slottsvaktmästare Isak Blom hade avkrävts löfte om att förstöra hennes fotografiska arv efter hennes död. Det blev emellertid orört tills dödsboet efter Gustav V skulle redas ut 1950. Då infriade Isak sitt löfte och lastade, utan att tillfråga någon, en eka full med glasnegativ och rodde ut och tippade allt i sjön.

Ett par årtionden senare uppmärksammades detta och dykare skulle anlitas. Slottsvaktmästare Helge Karlsson, som varit med Isak i ekan och visste var allt låg, vägrade emellertid att peka ut platsen.

Lojaliteten till drottningen visade sig obruten fyrtio år efter hennes död. Originalplåtarna från bland annat Egypten blev kvar på Östersjöns botten.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Victoria_av_Baden

Kopplingen till doktor Lindahls sanatorium

Sveriges folk skänkte 1897 över två miljoner kronor till kung Oscar II för att hylla hans 25-åriga regenttid. Oscar instiftade i sin tur en fond av dessa medel för att bekämpa lungtuberkulosen. Hans maka drottning Sophia utsågs som ordförande i den kommitté som skulle förverkliga syftet. Det gjorde hon med kraft, snabbhet och stort engagemang.

Dr Ernst Lindahl fick vetskap om detta och kände också till kronprinsessan Victorias skrala hälsa med ständiga hostningar och luftrörskatarr. Lindahls goda kontakter i huvudstaden och stora förmåga att argumentera för sina vårdidéer gällande tuberkulosen, gav honom uppmärksamhet i Sophia-kommittén och senare kronprinsessan Victorias löfte om att använda hennes namn vid uppförandet av anläggningen i Vejbystrand 1903.